

Özet

Mevlânâ'nın yazdığı ve Mesnevî-yi Ma'nevî adını taşıyan eser, kaleme alındığı zamandan itibaren hemen her dönemde ilgi odağı olmuştur. Özellikle on altıncı yüzyıldan sonra söz konusu eser hakkında yapılan tercüme ve şerh çalışmalarında bir artış gözlenmiştir. Yapılan bu çalışmalar başlarda Mevlevî çevrelerine mahsus bir hüviyet arz etse de zamanla bu çevrelerden taşarak genişlemiş ve günümüze kadar devam etmiştir. Bu konuda verilen eserlerin hemen hepsinde temel amaç Mevlânâ'nın, Mesnevî vasıtasıyla ortaya koyduğu dinî, tasavvufî ve felsefî fikirleri anlamak ve geniş kitlelere ulaştırmaktır. Mesnevî'de gizlenen anlamlar dünyasını muhatap kitleye aktarma çabasının günümüzde de artarak devam ettiği görülmektedir. Bu çabaların sonucunda ortaya çıkan günümüz şerhlerinin, geçmişte yapılan şerhlerden farklı olarak neler söylediği ve bunu nasıl yaptığı bu yazının temel konusudur. Bu düşünceden hareketle son dönemde yapılan çalışmalar, tercüme ve şerh yöntemi, içerik, faydalanılan kaynaklar, yazarların maksat ve mesajları bakımından ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mevlânâ, Mesnevî, Şerh

Recent Mathnawi Commentaries

Abstract

The work written by Mevlana with the name of Mesnevî-yi Ma'nevî has been the center of attention in almost every period since the time it was written. Especially after the sixteenth century, an increase in translation and commentary studies on the work in question was observed. Although these studies were previously specific to Mevlevi circles, over time they expanded beyond these circles and continued until today. The main purpose of almost all of the works on this subject is to understand the religious, mystical and philosophical ideas that Mevlana put forward through Mesnevi and to convey them to large masses. It is seen that the effort to convey the world of meanings hidden in Mesnevi to the audience continues to increase today. The main subject of this article is what

* Doç. Dr., Amasya Üniversitesi, dr.mehmetozdemir14@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2879-655X

today's commentaries that emerged as a result of these efforts say differently from the commentaries made in the past and how they do this. Based on this idea, recent studies have been discussed in terms of translation and commentary method, content, sources used, aims and messages of the authors.

Keywords: Mawlana, Mathnawi, Commentary

Giriş

Mesnevî ummanından bugüne kadar nice dalgıçlar nice mana incilerini bulup gün yüzüne çıkarmışlardır. Bugün de hâlâ mana dalgıçlarının bu denizden mana incilerini çıkarmaya devam ettikleri görülmektedir. Geçmişte Mesnevî ummanına dalan Şem’î, Ankaravî, Muhammed Şifâyî, Mehmed Murad Nakşibendî, Ahmet Avni Konuk, Tahirü’l-Mevlevî gibi ilim ve tasavvuf adamları Magz-ı Kur’ân olan Mesnevî’de gizlenen anlamları geniş kitlelerin anlayabilmesi için çaba göstermişlerdir. Bugün de Mesnevî’nin anlamlar hazinesini muhatap kitlenin gözleri önüne serme çabası hız kesmeden devam etmektedir. Bu yolda çaba gösteren her mana dalgıcı Mesnevî’nin anlaşılmasına bir katkı daha sunmaktadır. Bundan sonra da ilim adamları ve Mesnevî muhipleri Mesnevî’den faydalanmak ve Mevlânâ’nın bütün insanlığa hitap eden fikirlerini açığa çıkarmak için mücadeleye devam edeceklerdir.

Son dönemde yapılan Mesnevî şerhi çalışmaları, bir yönüyle geçmişte yapılan şerhlerin bir hûlasası diğer yönüyle de Mesnevî’ye günümüz penceresinden bir bakış ve çağın ihtiyaçlarına göre yeniden söz konusu eseri yorumlama çabasıdır. Her ne şekilde olursa olsun bu tür çalışmaların hem ilim âlemi hem de insanlık için değeri inkâr edilemez. Hâliyle günümüzde Mesnevî’yi anlama ürünü olarak ortaya çıkan eserler ve bu çalışmaları yapanlar insanın manevi dünyasının zenginleşmesinde önemli bir görevi ifa etmektedirler. Günümüzde Mesnevî hakkında yapılan bu tür çalışmalardan birkaç ilmî yayında bahsedildiği görülmektedir (Güleç, 2008; Okumuş, 2008; Demirel, 2007). Bizim buradaki amacımız elden geldiği kadarıyla son dönemde yapılan Mesnevî şerhlerini bir araya getirerek okuyucunun istifadesine sunmaktır. Bu çalışmalar içinde Mesnevî’nin ilk 18 beytinin şerhleri, Mesnevî’den seçme beyitlerin ve hikâyelerin şerhleri bulunmaktadır. Ahmet Ateş, M. Muhlis Koner, Kemal Sönmez, Orhan Kuntman, Selçuk Eraydın, Kudsi Erguner, Erkan Türkmen, Süleyman Uludağ, H. Kamil Yılmaz, Ö. Tuğrul İnancer, Ziya Avşar, Fatih Çıtlak, Ahmed Hakîm, Abdurrezzak Tek, Kaan Dilek, H. Hüseyin Top son dönemde Mesnevî şerhiyle meşgul olan bazı araştırmacılarıdır. Bu çalışmada yayım tarihine

göre sıralanan söz konusu eserler, Mesnevî beyitlerinin Farsça asıllarının verilmesi; beyitlerin tercümesi; kelime açıklamaları; beytin şerhi; şerh esnasında kullanılan üslup, verilen örnek, hikâye ve olaylar; yazarların tavsiye, nasihat ve mesajları (Çınar, 2009, s. 44-55) bakımından genel hatlarıyla incelenmeye çalışılmıştır.

1. Ahmet Ateş

Ahmet Ateş, şerhine başlarken kendisinden önce yapılan şerhleri değerlendirmiş ve bu şerhlerin Mesnevî beyitlerini şerh etmekten ziyade kendi fikirlerini açıklamaya çalıştıklarını ifade etmiştir. Kendi şerhinden maksadın da öncelikle bu düşüncüyü ortaya koymak, sonra da beyitleri izah etmek olduğu belirtilir. Hüseyin bin Ali El-Vaiz Kâşîfî'nin *Lübb-i Lübbâ-ı Mesnevî* adlı eseri, eski şarihlerin Mevlânâ'yı İbn Arabî takipçisi olarak gösterip fikirlerini bu minvalde serd etmelerinin doğru olmadığını göstermek için bir kanıt olarak kabul edilir. Sonrasında beyitler eski yazı ile toplu bir şekilde mensur tercümeleriyle verilir. Ateş, şerhe geçmeden İsmail Rûsûhî Ankaravî, İsmail Hakkı Bursevî, Abidin Paşa, Abdülbaki Gölpınarlı, Tahir Olgun, R. A. Nicholson gibi eski şarihlerin görüşlerinin neden hatalı olduğunu on sekiz beyit şerhlerindeki görüşlerinden seçtiği örnekler ışığında ortaya koyar. Devamında on sekiz beytin bir bütün olarak kabul edilmesi, bu bütündeki fikirlerin ayrılması, fikirleri ifade eden unsurların belirlenmesi, bunların Mevlânâ'nın hayatı ve çevresiyle ilişkisinin kurulması şeklinde belirlediği dört madde ile eserin doğru bir şekilde açıklanacağını söyleyerek şerhe başlar. Buna göre ilk dokuz beyit *neyin sözleri*, 10-14 *neydeki aşk ateşi*, 15-17 *Mevlânâ'nın kendi aşkı ve ıstırapları*, 18 *kendini anlamayanlar için sözün bitişi*. Böylece Ahmet Ateş ilk on sekiz beyti, Mevlânâ'nın çevresinde bulunan ve kendisini anlamayan ham insanların tenkitlerine bir cevap ve on dokuzuncu beyitten itibaren de hakiki müritlerine hitap olarak değerlendirir (Ateş, 2010, s. 37-50).

2. M. Muhlis Koner

Ömrünün son yıllarında Mevlânâ hakkında çalışmalar yapan ve “*Mesnevî'nin Özü*” adlı Mesnevî şerhini hazırlayan M. Muhlis Koner, birçok Mesnevî şarihinde olduğu gibi, kendisinden önce yapılan şerhlerin anlaşılır olmadığını düşünerek yeni bir şerh kaleme almayı düşünmüştür. Mevlânâ'nın “*Mesnevî'sini ve onun yüksek şahsiyetini Mevlânâ muhiplerine ve münevver gençliğe mümkün mertebe tanıtabilmek amacıyla*” bu eseri kaleme aldığını girişte

dile getirmektedir (Koner, 2005). Eserin başında Mevlânâ'nın hayatı ve eserleri, Şems-i Tebrîzî, Hüsameddin Çelebi, Sultan Veled, tasavvuf, Mevlânâ'nın tasavvufi görüşleri, tarikat, tasavvuf tarihi gibi konular hakkında bilgi verilen bir mukaddime bulunmaktadır. Daha sonra Mesnevî dibacesi ve 18 beyit şerh edilmiştir. Devam eden ciltlerin şerhinde M. Muhlis Koner, Mesnevî'nin her cildini bir ciltle şerh etmiş ve toplamda altı ciltlik bir şerh yazmıştır. Her cildin başında dibaceleri ve sonrasında söz konusu ciltten seçtiği beyitleri şerh etmiştir. Altı ciltlik eserin tamamında Mesnevî'den 2884 beytin ele alındığı görülmektedir. Birinci ciltten 442, ikinci ciltten 379, üçüncü ciltten 470, dördüncü ciltten 584, beşinci ciltten 531, altıncı ciltten 478 beyit seçilmiştir.

M. Muhlis Koner, Mesnevî'nin her cildinden seçtiği bölümleri/hikâyeleri “*HİKÂYE (Padişahın bir cariyeye aşkı ve onu satın alması vs.)*” şeklindeki başlıklar altında özetler. Daha sonra hikâyeden çıkarılabilecek derslerin, edinilmesi gereken bilgilerin içeriğini anlatan başka başlıklar atılır ve gruplar hâlinde hikâye beyitlerinin şerhi yapılır. Mesnevî'nin Farsça beyitleri verilir tercümesi yapılır ve ardından “*İZAH*” başlığıyla beyitlerin şerhine geçilir. Bu bölümde kelimelerin sözlük anlamları hakkında açıklama yaptıktan sonra ayet ve hadislerden yaptığı alıntılarla beyitlerin izahını yapar. Beyitlerin izahında Mevlânâ, Yunus Emre, İbn Arabî, Ankaravî, Ahmet Avni Konuk, Muallim Naci gibi âlim ve mutasavvıfların görüşlerinden faydalanmıştır. Bazı beyitlerin izahından sonra “*Kısa Bir İzah*”, “*Küçük Bir Not*” vb. başlıklarla veya yorumun özünü içeren bir iki cümleyle beyitlerin şerhini tamamlar.

3. Kemal Sönmez

Kemal Sönmez, ilk 18 beyti manzum bir şekilde ve hecenin 7+7 14'lü kalıbıyla tercüme eder. Yazarın beyitlerin çevirinde serbest davrandığı göze çarpmaktadır. Mesnevî beyitlerinin bire bir değil de daha serbest tarzda tercüme edildiğini söylemek mümkündür.

Şerhin başında Mesnevî'nin ön sözünde bulunan bazı cümlelerin ne anlatmak istediği üzerinde durulur. Mesnevî'yi bir bütün olarak kâmil insan kabul eden Kemal Sönmez, Mesnevî'nin 18 beyitle başlamasının hikmetini Nur suresinin 35. ayeti, İbn Arabî ve İsmail Hakî Bursevî'nin görüşlerinden hareketle açıklar. Bu kısımda Mesnevî'nin ilk sözü olan “dinle” hitabı hakkında bilgi verildikten sonra beyitlerin şerhine geçilir. Metin şerhinde ney-kâmil insan benzetmesinde odak noktası olarak kâmil insan seçilir. Kâmil insandaki aşk, onun bu âlemde yol gösterici olma vasfı gibi yönleri üzerinde durulur. Beyitlerin

değerlendirmesinde yazar, tasavvuf dairesinden çıkmamış ve yorumlarını ayet ve hadis başta olmak üzere İbn Arabî (Füsûsu'l-Hikem), Mevlânâ, İmam Gazâlî, İsmail Hakkı Bursevî, Abdülkadir Geylânî, Nizâmî (Mahzen-i Esrar) gibi sanatkâr ve mutasavvıfların fikirleriyle desteklemiştir. Bunların dışında 17. beytin şerhinde kendi yazdığı bir şiir de örnek gösterilmiştir (Sönmez, 1968).

4. Orhan Kuntman

Mesnevî'nin ön sözünü manzum bir şekilde tercüme eden Orhan Kuntman, eserine 18 beytin şerhiyle başlamıştır. Daha sonra Mesnevî'nin bir, üç, beş ve altıncı ciltlerinden seçtiği hikâyeleri Türkçeye çevirip bunların şerhini yapmıştır. Yazarın Mesnevî'yle ilgili yaptığı bu çalışmanın iki baskısı bulunmaktadır ki birinci ve ikinci baskılarda bazı farklılıkların olduğu göze çarpmaktadır. 1972-1973 yılında yayımlanan ilk baskıda Mesnevî'nin birinci cildinin başından başlayıp *Bakkal ve Tûtî Hikâyesi*'nin sonuna kadar bulunan beyitlerin tamamı şerh edilmiştir. 2003 yılında çıkan ikinci baskıda ise 18-36 beyitler arasında bulunan kısmın metne alınmadığı görülmektedir. İki baskı arasındaki bir diğer fark da birinci baskıda bulunmayan *Muhtesib Hikâyesi*'nin ikinci baskının sonunda şerh edilmesidir. Bunlardan başka 18 beyit şerhi hem içerik hem de beslendiği kaynaklar bakımından iki baskıda farklı bir şekilde yapılmıştır. Bunların dışında baskılar arasında herhangi bir fark bulunmaz, hikâyelerin tercüme ve şerhlerinin aynı olduğu görülür.

Orhan Kuntman Mesnevî beyitlerinin Farsçasını Lâtin harfleriyle verdikten sonra manzum bir şekilde çevirisini yapar ve ardından şerhe geçer. Birçok beyitte Nahîfî, Sacit Ülkü, Feyzi Halıcı, M. Faruk Gürtunca, Abdullah Öztemiz, A. J. Arberry, R. A. Nicholson, Veled İzbudak, Tahirü'l-Mevlevî gibi araştırmacıların yaptığı çevirileri de dipnotta verir ve tercüme farklılıklarının mukayesesini yapar. Birinci baskıda, tercümeleri yaptıktan sonra Mesnevî'nin ilk 36 beytinin şerhi yapılır. Orhan Kuntman tercümede izlediği yolu metin şerhinde de takip eder ve yer yer kendisinden önceki Rûsûhî İsmail Dede, Abidin Paşa, Tahirü'l-Mevlevî, M. Muhlis Koner gibi şarihlerin yorumlarıyla ilgili değerlendirmeler yapar. Beyit değerlendirmeleri yapılırken başta Mevlânâ olmak üzere Cüneyd-i Bağdâdî, İmam-ı Rabbânî (Mektubât), İmam Gazâlî (Kimyâ-yı Saâdet), Yunus Emre gibi din ve tasavvuf erbabının eserlerinden faydalanır. Kuntman, ikinci baskıda ilk 18 beyti Lâtin harflerine aktarıp tercüme ettikten sonra daha muhtasar bir şekilde şerh eder.

Eserin bundan sonraki kısmında Mesnevî’den seçilen “*Cariye Hikâyesi, Bakkal ile Tûtîsinin Hikâyesi, Öküz Hikâyesi, Av Hayvanlarının Hikâyesi, Zeyd’in Hikâyesi, Sadr-ı Cihan Hikâyesi, Gazneli Şeyh Muhammed Serrezi’nin Hikâyesi, Üç Şehzâde Hikâyesi, Muhtesib Hikâyesi*” başlıklı hikâyelerin beyitleri ve tercümeleri toplu olarak verilerek şerh edilir. Eser, Orhan Kuntman’ın yaptığı 18 beytin İngilizce tercümesi ile tamamlanmıştır (Kuntman, 1972; Kuntman, 1973; Kuntman, 2003).

5. Selçuk Eraydın

Selçuk Eraydın *Tasavvuf ve Tarikatlar* adlı eserinin sonunda *Mevlânâ’nın Mesnevî-i Şerîfinden (ilk) On Sekiz Beyit* başlığı altında Mesnevî’nin ilk on sekiz beytinin şerhini yapmıştır. Mesnevî beyitlerinin Farsçasını Lâtin harfleriyle verip tercüme ettikten sonra beyitleri kısaca şerh eder. Şerhte beyitlerde geçen kelimeler hakkında açıklama yapılmadan genel olarak beytin anlamı üzerinde durulur ve tasavvufi kavramlarla neyin murat edildiği açıklanarak şerh tamamlanır. Buna göre ney’den murat edilen insan-ı kâmil, bu dünyada daima “*elestü birabbiküm*” hitabına mazhar olduğu hakikat âlemine ulaşmaya çalışır ve nasihatleriyle bu yolda gaflet içinde bulunup nefsine uyanları Hak yoluna davet eder (Eraydın, 1994, s. 494-500).

6. Kudsi Erguner

Kudsi Erguner tarafından Fransızca yazılan *Ayrılık Çeşmesi*, aslında yazarın kendi hayatını konu alan otobiyografik bir eserdir. Mesnevî’nin 18 beytine yapılan şerh bu eserin sonundaki *Ekler* kısmında yer almaktadır. *Mevlevîlik ve Ney* başlığı bulunan bu bölümde neyin tarihçesi, Mevlânâ ve Hüsameddin Çelebi arasında geçen ve Mesnevî’nin 18 beytinin yazılış hikâyesini içeren bölümden sonra beyitlerin şerhi yapılır.

Yazar, beyitleri kendisi tercüme etmediğini, daha önce Süleyman Nahîfî tarafından yapılan tercümeyi kullandığını ifade etmiştir. Tercümeden sonra beytin anlamı birkaç cümle ile genişletilir ve beyitte anlatılmak istenen düşünceler kısaca açıklanır. Bir müzik bilimci olan ve tasavvuf müziğiyle yakından ilgilenen yazarın, 18 beytin şerhinde ortaya koyduğu temel düşünce, istiare yoluyla ney çalgısına karşılık gelen kâmil insan ve bu insanın gerçek aşka giden yolda yaşadıklarıdır. Yani genişçe bir tercüme diyebileceğimiz bu şerhte baştan sona ney

çalgısı ve istiare ile onun yerine kullanıldığı düşünölen kâmil insandan bahsedilir. Bunun yanı sıra bazı beyitlerin açıklanmasında tasavvufi kavramlardan ve Mevlânâ ile ilgili olarak anlatılan anekdotlardan faydalanılır (Erguner, 2002, s. 211-219).

7. Erkan Türkmen

Erkan Türkmen’in 18 beyti şerh ettiğı çalışma temel olarak iki bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölüm başlığı “*Beyitlerde geçen bazı önemli ifade ve kelimelerin açıklanması*”, ikinci bölüm başlığı da “*Beyitlerin düz ve mecaz anlamları*” şeklindedir.

Birinci bölümde öncelikle 18 beytin Farsçası Lâtin harflerine aktarılmıştır. Lâtin harflerine aktarımdan sonra beyitte geçen kelime ve ifadelerin açıklamaları yapılmıştır. Bu bölümde Mesnevî’nin ilk beytinin tercümesi yapılmışsa da sonraki beyitler sadece Lâtin harfleriyle verilip bazı kelime ve ifadelerin açıklanmasına geçilmiştir. Kelime açıklaması sırasında nüsha farklılıkları da göz önünde tutulmuş ve açıklamalar buna göre yapılmıştır. Birinci beyitte nüsha farkından dolayı “*ezney veya in ney*” şeklinde kullanılan ifadelerin her iki durumda ne anlama geldiğı üzerinde durulmuştur. Sonraki beyitlerde de beytin anlam yükünü üstünde taşıyan kelime ve ifadelerin anlamları ve kullanım özellikleri hakkında muhtasar açıklamalar yapılmıştır.

İkinci bölümde beyitlerin tercümesi verilerek beyitlerde geçen kelimelerin murat edilen anlamları üzerinde durulmuştur. Geniş bir şekilde açıklanan birinci beyitten sonra yazar, diğer beyitlerde belli kavramlardan hareketle anlatılmak istenen düşüncelere odaklanmıştır. Şerh esnasında ileri sürölen düşünceleri daha anlaşılır hâle getirmek için Mesnevî’den anekdotlarla yorumlar desteklenmiştir. Şerhte yapılan yorumlar, genelde ayetlerden hareketle ve bir yerde de hadislerle temellendirilmiştir. Bunun yanı sıra Ankaravî’nin Fâtihu’l-Ebyât, Ahmet Ateş’in Mesnevî’nin Onsekiz Beytin Manası, Nicholson’ın Mesnevî tercüme ve şerhi, Abdölbaki Gölpınarlı’nın Mesnevî Tercümesi ve Şerhi, Firuzanfer’in Şerh-i Mesnevî-yi Şerîf, Hâfız Lisânü’l-Gayb başvurduğu diğer kaynaklardır (Türkmen, 2007, s. 9-24).

8. Süleyman Uludağ

Süleyman Uludağ, Mesnevî’nin ilk 18 beytini şerh ettiğı eserinde, Mesnevî beyitlerinin bire bir çevirisini yaptıktan sonra metin şerhine geçer. İlk beytin

şerhinde daha önceki şarihlerin konuyla ilgili fikirlerini özetledikten sonra kendi fikirlerini ortaya koyar. Fakat diğer beyitlerin şerhinde buradaki anlayışı sürdürmeden beytin çevirisini yapar ve beyitte anlatılmak istenen düşünceleri açıklar.

Şerh sırasında bazı beyitleri geniş bir şekilde değerlendirirken bazı beyitleri ise daha kısa, hatta geniş bir nesre çeviri hâlinde beyitte kastedilen manaları kısaca değerlendirir. İçerik açısından bakıldığında şerhin, daha önceki şarihlerin ortaya koyduğu görüşlerle aynı doğrultuda olduğunu söylemek mümkündür. Uludağ, beyitlerin açıklamasında temel referans olarak ayet ve hadisleri kullanmıştır. Bundan başka şerhte faydalanan temel kaynaklardan biri de İsmail Hakkı Bursevî'nin *Ruhu'l-Mesnevî* isimli eseridir.

Abdurrezzak Tek tarafından Süleyman Uludağ'ın *Mesnevî* sohbetlerine dayanarak hazırlanan bu eserde, *Mesnevî*'nin Hakk'a giden yolu tanıtmadaki rolü ve insanın bu yolda nasıl davranması gerektiği ayet ve hadisler, tasavvufi kavramlar ve uygulamalar ışığında muhataba aktarılmaya çalışılır (Tek, 2008, s. 433-444).

9. H. Kamil Yılmaz

H. Kamil Yılmaz tarafından kaleme alınan bu eser, *Mesnevî*'nin ilk 34 beytinin tercümesi, Ahmet Metin Şahin'in *Mesnevî* vezninde yaptığı manzum çevirisi ve beyitlerin şerhinden ibarettir. Eserde öncelikle *Mesnevî* beyitleri eski yazıyla verilip Lâtin harflerine aktarılır, daha sonra bire bir tercüme ve manzum çevirinin ardından metin şerhine geçilir. Bu eserde her beytin şerhi, içerikle uyumlu olacak şekilde başlıklarla birbirinden ayrılmıştır. Başlıklar "*Neyin Hikâyesi İnsanın Macerası*", "*Neyin ve İnsanın Vatanı*", "*Hasreti Çeken Bilir*", "*İyi de Kötü de Neyin Arkadaşı*", "*Neyin Feryadının Sırrı*"... şeklinde başlayıp devam eder ve beytin anlam yükünü taşıyan kavramlardan hareketle başlıklandırma yapılır.

Yazar eserin girişinde İsmail Hakkı Bursevî, Tahirü'l-Mevlevî başta olmak üzere birçok şerhten faydalandığını dile getirir. İçerik olarak bakıldığında daha önceki *Mesnevî* şerhlerinde bulunan değerlendirmelerin tamamına yakını bu eserde bulunmaktadır. Yani bu eser, önceki şerhler ışığında beyitlerin yeniden yorumlanması olarak düşünülebilir. Fakat yazar eski şerhlerden faydalanmakla birlikte hem kendi bakış açısını oluşturmuş hem de beyitlere günümüz penceresinden bakmayı başarmıştır. Eserde faydalanan temel kaynak ayet ve hadislerdir. Bundan başka Hz. Ali, Yunus Emre, Mevlânâ, Aziz Mahmud Hüdayî,

Abidin Paşa, Bursalı İsmail Hakkı, Fuzûlî, Şeyh Galip, Mehmet Akif Ersoy, Feridüddin Attar, Hâfız-ı Şîrâzî gibi daha birçok şair ve mutasavvıf görüşlerinden ve eserlerinden faydalanmıştır. Metin şerhi yapılırken deyim, atasözü, özlü sözler, kalam-ı kibarlar, Hz. Muhammed'in yaşadığı olaylarla ilgili rivayetler, çeşitli anekdotlar, Bektaşî fıkraları, tasavvufi uygulamalar da beyitteki kavramları açıklamada kullanılan unsurlardır.

Her beytin şerhine başlanırken beyitte kastedilen manalar hakkında genel bir değerlendirme yapılır. Şerhin son bölümünde de buna benzer bir yaklaşımla beyitte anlatılmak istenen düşünceler birkaç cümle ile özetlenerek şerh tamamlanır (Yılmaz, 2008).

10. Ö. Tuğrul İnançer

Yapılan bu çalışma, şerh edilen beyitlere bakıldığında seçme beyitlerin şerh edildiği bir eser olarak değerlendirilebilir. Mesnevî'nin ilk 79 beytinden yapılan seçme beyit şerhlerini içermektedir. İlk 18 beyitten sadece beş tanesi, on sekiz ve yirmi beşinci beyitler arası ve otuzuncu beyitten itibaren yetmiş dokuzuncu beyte kadar tamamı şerh edilmiştir. Hem Mesnevî beyitleri hem de Mevlânâ'nın diğer eserlerinden ve başka kaynaklardan seçilen Farsça beyitler Lâtin harflerle verilip mensur bir şekilde tercüme edilir. Bununla birlikte bazı Farsça örneklerin manzum tercüme edildiği de görülmektedir.

İnançer, eserini çeşitli bölümlere ayırmış ve her bölüme bir başlık atıp söz konusu bölümde Mesnevî ve Mevlânâ'nın diğer eserlerinden seçtiği beyitler ışığında dinî, tasavvufî meseleler hakkında açıklamalar yapmıştır. Eserde *Bişnev İn Ney*, *Hak Sadasını Duyabilmek*, *Dinle Neyden*, *Gir gönüller Kabesine*, *İnsan-ı kâmil*, *Mesnevî ve Çelebi Hüsameddin* vb. içerikle uyumlu olduğu görülen on altı başlık bulunmaktadır. Yazar bu bölümlerde sadece Mevlânâ ve eserlerinden değil, dinî, tasavvufî, edebî birçok eserden kimi zaman isim vererek kimi zaman da isim vermeden alıntılar yaparak konuyla ilgili bilgi verir. Bu anlamda şerhte çok geniş bir kaynak kullanımı göze çarpmaktadır. Kur'ân ve hadis başta olmak üzere Ziya Paşa, İsmail Hakkı Bursevî, Bağdatlı Rûhî, Niyâzî-yi Mısırî, Nedim, Fatih Sultan Mehmet, Yunus Emre, Şemseddin Sivâsî, Ahmet Avni Konuk, Molla Câmî, Muhammed İkbal gibi daha birçok kaynaktan alıntılar yapılmıştır. Fakat eserin temelinde Mevlânâ ve eserlerinden yapılan alıntılar ve bunların şerhi yer almaktadır. Bundan başka Kur'ân kıssaları, Hz. Muhammed hakkındaki

rivayetler, Mevlânâ ve çeşitli mutasavvıflar ile ilgili olarak aktarılan anekdotlardan sıkça faydalanılmıştır.

Mesnevî'nin ilk beytiyle başlayan eser, ruhu temsil eden padişah ve nefsi temsil eden cariyenin hikâyesinin anlatıldığı *Padişah ve Cariye Kıssası* içinde yer alan yetmiş dokuzuncu beytin şerhiyle tamamlanmıştır (İnançer, 2022).

11. Ziya Avşar

Aşk Meclisi, Mesnevî'nin ilk yüz beytinin tercüme ve şerhidir. Bu çalışmada Mesnevî beyitlerinin Farsçası Lâtin harfleriyle verildikten sonra manzum bir şekilde tercüme edilir. Uzun yıllar Mevlânâ ve eserleri üzerine çalışmalar yapan Ziya Avşar, Mesnevî'nin hece vezniyle manzum tercümesine de mesai harcamaktadır. Bu çalışmalar sonucunda Mesnevî'nin birinci cildinin tercümesi tamamlanıp yayımlanmıştır (Avşar, 2015). Aşk Meclisi'nde şerh edilen yüz beytin tercümesi de Avşar'a aittir.

Yazar metni şerh ederken beytin niteliğine ve anlam derinliğine göre kimi zaman beyitteki bütün kelime ve ifadelerin anlam ve kavram karşılıklarını verir kimi zaman da beytin temel düşüncesini üzerinde taşıyan kelime ve kavramların açıklamasını yapar. Yani kelimelerin sözlük anlamlarıyla birlikte tasavvufta neye karşılık geldiği aktarılarak beytin zahirî ve bâtinî anlamı gözler önüne serilir. Sembolik bir dile sahip olan Mesnevî'nin dilini anlamak ve anlatmak için tasavvuf dünyasına hâkim olmak gerekmektedir. Mesnevî'nin bu sembolik dili, yer yer somutlaştırılarak yer yer de çeşitli hikâye ve anekdotlar yardımıyla açıklanarak muhatabın zihninde tecessüm ettirilmektedir. Buradaki yüz beytin şerhinde ayet ve hadisler, Ahmed Eflâkî, Şihâbeddin Sühreverdî, Fahreddin-i Râzî, Yunus Emre, Eşrefoğlu Rûmî, Fuzûlî, Bâkî, Âşık Veyseli Necip Fazıl Kısakürek başvuru kaynaklardan bazılarıdır. Bunlardan başka eserde en çok faydalanılan kaynaklar, Mesnevî, Rubailer ve Dîvân-ı Kebir başta olmak üzere Mevlânâ'nın bütün eserleridir.

Aşk Meclisi'nde şerh edilen yüz beyit yirmi altı başlık altında değerlendirilmiştir. “*Dinle Neyden, Emanet Bel Oğluna Değil Yol Oğluna Verilir, Rüyasında Hindistan'ı Gören Filin Önüne Kim Geçebilir, Kıyısı Olmaz Aşkın, Şiir Aklın Değil Aşkın Dilidir...*” gibi başlıklar, söz konusu bölümde yapılacak yorumlar ve beyitlerden çıkarılacak hikmetlerle ilgili ipuçları taşımaktadır. Bu başlıklar altında beytin niteliğine göre bazen geniş bir müktesebatın aktarımıyla

tek beytin şerhi yapılırken bazen de birkaç beytin şerhi yapılmıştır (Avşar, Aşk Meclisi, 2011).

12. Fatih Çıtlak

Fatih Çıtlak, yaptığı televizyon programları ve yazdığı eserlerle günümüzde Mesnevî'nin sırlarını muhataba aktarmaya gayret eden bir araştırmacıdır. Yazarın Mesnevî ile ilgili olarak kaleme aldığı üç eser bulunmaktadır. Bunlardan ilki ilk 18 beytin şerhini içeren “18 Beyit Dinle” adını taşımaktadır. İkincisi Mesnevî'nin otuz beşinci beytinden başlayan kıssayı anlatan “*Mesnevî Şerhi Padişah Cariye Kıssası*” ve üçüncüsü de Mesnevî'nin birinci cildinde bulunan Yahudi Vezir Hikâyesi'nin ele alındığı “*Küfür Fedaisi*” adını taşıyan eserlerdir.

12.1. 18 Beyit Dinle

Eserde Mesnevî'nin Farsça beyitleri Lâtin harfleriyle verilip kısa ve açıklayıcı bir şekilde tercüme edildikten sonra metin şerhine geçilir. Fatih Çıtlak'ın bu eserde izlediği şerh yöntemi klasik şerh yönteminden farklılık arz etmektedir. 18 beytin daha önce yapılan şerhlerinde dile getirilen tasavvufi kavramların bu eserde de aktarıldığı görülmektedir. Mesela ney'in sazlıktan kesilip bir enstrüman hâline gelinceye kadar geçirdiği evreleri, ney'in kâmil insanı temsil etmesi, Mesnevî'ye “be” harfiyle başlanmasının gerekçeleri, gerçek aşka ulaşmada neler yapılması gerektiği, dinlemenin faziletleri... Fakat burada yazarı farklı kılan şey, bu malumatı okuyucuya aktarırken kullandığı üsluptur. Bazen kâmil insanın karşılığı olarak kullanılan ney gibi bazen de bu neyin sözcüsü gibi okuyucuya seslenir ve 18 beyitte *ney'in* anlatmak istediklerini muhataba aktarır. Cevapları içinde barındıran soru cümleleriyle okuyucuyu düşündürüp onu anlatılan konuya dâhil eder. İlk beyitte her ne kadar “be” harfinin kullanılmasındaki hikmetleri ayrıntılarıyla aktarsa da sonraki beyitlerde harf ve kelime bazında açıklamalara başvurmaz. Şerhin devamında çoğunlukla beytin genel anlamından yola çıkılarak ney'in, diğer bir deyişle kâmil insanın Hak yolundaki salıklara verdiği mesajlar üzerinde durulur (Çıtlak, 2022).

12.2. Padişah Cariye Kıssası

Bu eser, Mesnevî'nin birinci cildinin otuz beşinci beytiyle başlayan Padişah ve Cariye Kıssası şerh edilmiştir. Yazar Mesnevî beyitlerini eski yazıyla verip Lâtin

harflerine aktardıktan sonra Ahmet Metin Şahin'in Mesnevî vezniyle yaptığı nazmen tercümeyi kullanmıştır. Bu tercümenin ardından Tâhirü'l-Mevlevî'nin eserinden hareketle beytin anlamını kısaca açıklayan genişletilmiş bir tercüme ilave edilmiş ve şerhe geçilmiştir.

Metin şerhinde beyitlerde geçen kelimelerin sözlük anlamları üzerinde durulur ve bu anlamların metindeki karşılıklarına işaret edilir, yani beyitlerdeki ifadelerden murat edilen anlamlar açıklanır. Beyitlerin açıklamasında “Mesnevi şarihleri” ifadesiyle daha önce yapılan şerhlerden de faydalandığı görülmektedir. Bu şerhin tek amacı sadece metni açıklamak değil, metnin günümüz hayatıyla ilişkisini kurmak ve Hak yoluna girmek isteyenlerin aklına takılan sorulara cevap bulmaktır. Sohbet havasının hâkim olduğu bu eserde yazar, soru-cevap yöntemini kullanarak konuyla ilgili soruyu sorduktan sonra çeşitli kavramlar hakkında verdiği malumatlar, anekdotlar, ayet ve hadisler yardımıyla cevapları sıralar. Olay örgüsünün gelişimine göre bir veya birkaç beytin şerh edildiği bölümlerin sonunda, beyitlerde geçen kavramlar ve remizlerin karşılıklarının verildiği açıklamalarla şerh tamamlanır (Çıtak, 2013).

12.3. Yahudi Vezir Hikâyesi

Yazar eserin başında *Yahudi Vezir Hikâyesi*'nin özetini verdikten sonra olay hikâyenin örgüsünü göz önünde bulundurarak eseri çeşitli başlıklar altında kaleme alır. Her başlık altında olay örgüsüne göre sınıflandırılan beyitlerin toplu bir şekilde tercümesi aktarılır ve ardından metin şerhine geçilir. Metnin şerhi yapılırken sohbet üslubu kullanılmış ve kimi zaman okuyucunun yerine sorular sorulmuş ve bu soruların cevapları verilmiştir. Yani yazar eserinde çoğunlukla soru-cevap yöntemiyle hikâyeden çıkarılacak anlamları ve dersleri aktarma yoluna gitmiştir. Bu açıklamalarda yazarın başvurduğu temel kaynak ayet ve hadislerdir. Genelde mealen yaptığı bu alıntılarda ayet ve hadislerin anlamları üzerinde durduktan sonra hikâyenin şerhine devam eder. Bu hikâyenin şerhinde bazen isim vererek bazen de isim vermeden *bazı âlimler*, *bazı şarihler* gibi ifadelerle çeşitli alıntılar yaptığı görülmektedir. Hz. Ömer, Hz. Ali, İmam Gazzali, Pir Ahmet er-Rifâî Hazretleri, Mevlânâ, Cüneyd-i Bağdadi isim vererek yaptığı alıntılardandır.

Tasavvufi meseleler, yazarın eserde ele aldığı başlıca konulardandır. Fakat özü itibarıyla konuya aşina olmayan okuyucunun anlamasının zor olduğu durumlarda günlük hayattan bazı durumlarla meselenin somutlaştırıldığı görülmektedir. Bunun yanı sıra yazar, şerh esnasında sürekli olarak okuyucuya seslenerek hikâyedeki tasavvufi remizleri açıklar ve meselenin nasıl anlaşılması

gerektiğini atasözü, deyim, çeşitli sözler ve anekdotlarla ortaya koyar. Metnin anlaşılmasını sağlamak için üzerinde durulan bir diğer nokta da kelimelerdir. Kelime anlamlarının metnin anlaşılmasında hayati bir öneme sahip olduğunu belirten yazar, buna bağlı olarak şerh boyunca kelimelerin kök anlamları ve ilgili olduğu diğer anlamları hakkında sık sık açıklamalar yapar (Çıtlak, 2016).

13. Ahmed Hakîm

Bu şerhte şimdiye kadar yapılan şerhlerden farklı bir anlayış benimsenmiştir. Buna göre önce beyit eski yazıyla verilip tercümesi yapılır. Yalnız tercümede de bir farklılık söz konusudur. Önce bire bir manzum bir tercüme ve ardından yine manzum açıklayıcı bir tercüme yapılır. Bunun ardından her beyitle ilgili *beste-i kadîm, ezeli vatan, sülûk, seyr, mürşid-i kâmil, hakikat-i Muhammediye, sema ve basiret, can ve ten yoldaşlığı, ahz-i feyz, aşk-ı hakiki, esrar-ı musahabet, insanın gerçek ıstırabı, cezbe-i Rahmani, akl-ı İlâhi ve aşk aynasında akıl, nâib-i Muhammedî ve insanlığın evrensel değerleri, bâkî olan sırr-ı velayettir tevellâ, fütüvvet, melâmet* gibi tasavvufi bir başlık atılır. Bu başlıklar beyitteki temel tasavvufi kavramları ve değerlendirmenin istikametini gösterir ki bu başlıklardan hareketle beytin temel unsurlarını açıklayan bir şerh yapılır. Şerh esnasında ayet ve hadisler yardımıyla beyitte işaret edilen tasavvufi kavramlar açıklanır.

Her beytin şerhinde aynı anlayışın sürdürüldüğü söylenemez. Şöyle ki bazı beyitlerin manzum tercümesinden sonra, tasavvufi kavramlardan bir alt başlık kullanılır ve ardından konuyla ilgili ayetlerin açıklaması yapılır. Bu noktada ayetler eski yazıyla verilip meali aktarılır ve ardından hangi tasavvufi kavrama işaret ettiği verilir. Yazar, ayetleri değerlendirirken hadislerden, tasavvuf büyüklerinin sözlerinden ve birçok eserden yararlanarak açıklamalarını Mesnevî beytiyle ilişkilendirir. Eserde, başta ayet ve hadislerden, çeşitli mutasavvıfların sözlerinden, dinî, tasavvufi ve edebî eserlerden alıntı yapılmıştır. Hemen her beyit şerhinde ortaya konan fikirlerin ayet ve hadislere dayandırıldığı görülür. Buna ilaveten Mevlânâ, Şeyh Necmeddin Kübrâ, Abdülkadir Belhî, Sadreddin Konevî, İbn Arabî, İbn Fârız, Niyâzî-yi Mısri, Sun'ullah Gaybî, Abdülkerim Cîlî, Kuşeyrî, Fuzûlî, Sâdî, Hâfız gibi birçok kaynaktan yararlanmıştır.

Eserde insanın Hz. Âdem bünyesinde cennetten dünyaya gönderilişi, dünyada iken geldiği âleme (*aslî vatanına*) duyduğu hasret münasebetiyle tekrar oraya dönme arzusundan hareketle Mesnevî'nin bu macerayı, yani Allah'a kavuşma yolundaki bu seyri anlattığı ifade edilir. Mesnevî'nin ilk 18 beyti de bu yolculuğu ifade eden *beste-i kadîm, ezeli vatan, sülûk, seyr...* gibi kavramlarla

anlatılır. Ahmed Hakîm'in bu şerhinde, insanın hakikatinin kendinde olduğu ve nefsinin bilen Rabb'ini bileceği dile getirilmektedir. Yani insan hakikat âleminde varlık âlemine gönderilmiş ve burada kendine yaptığı yolculuk sayesinde yine başlangıç noktasına ulaşacaktır (Hakîm, 2014).

14. Abdurrezzak Tek

Abdurrezzak Tek'in 18 beyit şerhinde önce beyitler eski yazıyla verilip tercüme edilmiş ve ardından metnin şerhi yapılmıştır. Bu eserde Mesnevî beyitlerinin geniş bir şekilde şerh edildiği görülmektedir. Fakat yazar beyitte yer alan bütün kelime ve ifadeleri şerh etmek yerine beytin anlam yükünü taşıyan kavramları seçer ve onlarla ilgili açıklamalar yapar. Şerhin tamamında kelime ve kavramların zahiri anlamlarından ziyade bâtını ve tasavvufi anlamlarına odaklanıldığı görülür. Şerhte seyr ü süluk, kâmil insan, mürit, mürşit, tasavvuf ehlinin davranış biçimleri ve ahlakları, müridin Hak yolunda yapması gerekenler beyitlerle ilişkilendirilerek tasavvufi malumat aktarılır. Hemen her beytin şerhinde çeşitli malumatlar verildikten sonra beytin anlamı birkaç cümle ile derli toplu bir şekilde ifade edilir.

Abdurrezzak Tek'in yaptığı bu şerhte ayet ve hadisler başvuru en önemli kaynaklardır. Daha sonra beyitte anlatılan konuyla ilgili olduğu düşünülen anekdotlar aktarılır: Hannane direği hadisesi, Hz. İbrahim'in sofrası, Leyla ve Mecnun hikâyesi, Mevlânâ ve Sadreddin Konevi arasında geçen bir anekdot. Beyitlerin şerhinde Mesnevî şarihlerinin konuyla ilgili neler söylediklerini birkaç cümle ile özetler. İsmail Rüşûhî-yi Ankaravî, Tahirü'l-Mevlevî, Ahmet Avni Konuk, İsmail Hakkı Bursevî, Abdülbaki Gölpınarlı, Abidin Paşa yazarın faydalandığı başlıca şarihlerdir. Bunlardan başka Hz. Ali, İmam Şâfi, Fahreddin Râzî, İbn Arabî, Mevlânâ, Yunus Emre, Eşrefoğlu Rûmî, Sâbit görüşlerine başvurduğu ve eserlerinden örnekler aldığı isimlerdir (Tek, 2014).

15. Kaan Dilek

Mesnevî'nin ilk 18 beytini şerh edenlerden biri de Kaan Dilek'tir. "semazen.net" adlı internet sitesinde yayımlanan bu çalışmada Mesnevî beyitleri nazmen Türkçeye çevrilip metin şerhine geçilmiştir. Yazar şerhinde bazı beyitleri genel olarak değerlendirip anlamlandırmış bazı beyitlerde ise belli başlı kelime ve kavramlar üzerinde durmuştur. Mesela birinci beyitte "ney" kavramını değerlendirip önceki şarihlerin "ney" hakkındaki değerlendirmelerini aktardıktan

sonra kendi görüşünü ilave eder. Bundan sonra da beytin anlam çerçevesini bir bütün olarak ele alır. Şerhin devamında kimi zaman beyitteki kelime ve kavramlardan hareketle kimi zaman da bir bütün olarak beyit hakkındaki açıklamalar yapılır (Dilek).

16. H. Hüseyin Top

H. Hüseyin Top, son dönemin kayda değer Mesnevî şarihlerinden biridir. Kendisini Mevlânâ ve Mesnevî yoluna adan H. Hüseyin Top, son dönemde Mesnevî'nin altı cildini şerh eden şarihler halkasına eklenmiştir. Daha önce Şem'ullah Şem'i, İsmail Rüşhî-yi Ankaravî, Mehmed Murâd Nakşibendi, Ahmet Avni Konuk, Tâhirü'l-Mevlevî, Abdülbaki Gölpınarlı gibi şarihler Mesnevî'nin tamamını şerh etmişlerdir. H. Hüseyin Top'un 12 ciltten oluşan eseri, şimdilik tam şerhler halkasının sonuncusu olarak öne çıkmaktadır. Günümüzde bir Mesnevî halkası oluşturan ve bu halkada dersler veren şarih, konuyla ilgili müktesebatını *"Mesnevî-yi Ma'nevî Şerhi"* adıyla kitaplaştırmıştır. Şarih oluşturduğu bu eserde, Mesnevî beyitlerini Arap ve Lâtin harfleriyle verdikten sonra mensur bir tercümeyle beytin manasını aktarmıştır. Tercümeyi takiben metnin şerhine geçilmiş ve beyitler ayet ve hadis alıntıları, Hz. Ali, Sadi, Mevlânâ, Ziya Paşa vb. âlim, şair ve mutasavvıfların görüşlerinden faydalanılarak şerh edilmiştir (Özdemir, 2016; Top, 2019).

Sonuç

Mesnevî bir aynadır ki bu aynaya her bakan kendi suretini görmüş ve yazdıkları eserlerde kendini anlatmıştır. Niyâzî-yi Mısırî'nin meşhur beyti bu duruma güzel bir örnek teşkil eder:

"Halk içre bir âyîneyim herkes bakar bir an görür"

Her ne görür kendi yüzün ger yahşı ger yaman görür"

Günümüz şerhlerini de şerhi yapan kimsenin Mesnevî aynasına baktığında gördüklerini aktarma çabası olarak değerlendirmek mümkündür. Her araştırmacı bu aynada gördüklerini aktarma niyetinde olduğu için ortaya çıkan şerhlerde bazı farklılıklar dikkat çekmektedir. Bu bakımdan çalışmada ele alınan Mesnevî şerhlerini şerh anlayışlarına göre birkaç grupta ele alabiliriz:

Mesnevî beyitlerini kelime ve kelime gruplarının anlamlarını da içerecek şekilde inceleyip beyitlerde işaret edilen manaları ortaya koyma niyetinde olan

şerhler en geniş grubu teşkil eder. Bu gruptaki şerhler, Mesnevî'nin ilk 18 beytinin, seçme beyit veya hikâyelerin işaret ettiği anlamları ayet, hadis ve tasavvufi eserlerdeki fikirlerden hareketle ortaya koyar. Yani kâmil insan olarak kabul edilen ney'in dilinden söylenen Mesnevî'de, Hak aşkına ulaşmak isteyenlerin bu yolda nasıl davranması ve ne yapması gerektiğini anlatmak için tasavvufi açıklamaların yapıldığı şerhlerdir bunlar. Daha önceki şarihlerin eserlerinde ortaya koydukları geniş tasavvufi müktesebatı; M. Muhlis Koner, Kemal Sönmez, Orhan Kuntman, Selçuk Eraydın, Kudsi Erguner, Erkan Türkmen, Süleyman Uludağ, H. Kamil Yılmaz, Ö. Tuğrul İnançer, Ahmed Hakîm, Abdurrezzak Tek, Kaan Dilek, H. Hüseyin Top gibi araştırmacıların yaptığı şerhlerin kimisinde muhtasar kimisinde ise mufassal olarak bulmak mümkündür.

Metin şerhi, içerik ve yöntem bakımından eski şarihlerin izleri bulunmakla birlikte eseri bir araç olarak kullanıp günümüz okuyucusuna seslenerek din, tasavvuf, ahlak vb. konularda çağdaş insanın sorunlarına eğilen ve bunlara çözüm önerileri sunan şerhleri ikinci grup olarak değerlendirebiliriz. Ziya Avşar ve Fatih Çıtlak'ın yaptıkları şerhler, soyut ve anlaşılması zor görünen tasavvufi kavramları somutlaştırarak muhatap kitlenin manevi dünyasını beslemede ve ona yol göstermede yardımcı olur. İki grupta ele alınan bu şerhlerin hemen tamamında içerik aktarılırken faydalanılan kaynakların kullanımında da benzerlik bulunur. Ayet ve hadisler metin şerhinde kullanılan birincil kaynaklardandır. Bundan başka dinî, tasavvufi ve edebî metinlerden yapılan alıntılar; atasözü, deyim ve kelam-ı kibarlar; Hz. Peygamber, dört halife, sahabe ve tasavvuf erbabı hakkında aktarılan rivayetler ve anekdotlar meselelerin açıklanmasında kullanılan unsurlardır.

İlk iki gruptan farklı olarak Mesnevî'yi, özellikle ilk 18 beyti Mevlânâ'nın hayatı ve çevresiyle ilişkilendirerek şerh eden Ahmet Ateş'in yazısı diğer grubu meydana getirir. Yazar şerhe başlarken kendisinden önce yapılan şerhlerin genel bir değerlendirmesini yapar ve aslında bunların metni şerh etmekten ziyade kendi fikirlerini ortaya koyarak hata yaptıklarını gerekçeleriyle dile getirir. Devamında ilk 18 beytin nasıl şerh edileceğine dair bilgi verdikten sonra metin şerhine geçer.

Kaynakça

- Ateş, A. (2010). Mesnevî'nin On Sekiz Beytinin Manası. H. O. Turan (Dü.) içinde, 60. *Doğum Yıl Münasebetiyle Fuad Köprülü Armağanı* (s. 37-50). Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Avşar, Z. (2011). *Aşk Meclisi*. Yozgat: Kün Yayıncılık.
- Avşar, Z. (2015). *Mesnevî Mevlânâ Celaleddin Rûmî* (Cilt 1). Kayseri: İncir Yayıncılık.
- Çınar, B. (2009). Ahmed Avni Konuk'un Mesnevî-i Şerîf Şerhi'nin İlk 18 Beytindeki Şerh Usûlü. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* , 4 (6), 39-61.
- Çıtlak, M. F. (2022). *18 Beyit Dinle*. İstanbul: Sufi Kitap.
- Çıtlak, M. F. (2016). *Küfür Fedaisi*. İstanbul: Sedir Yayınları.
- Çıtlak, M. F. (2013). *Mesnevî Şerhi Padişah Cariye Kıssası*. İstanbul: Sufi Kitap.
- Demirel, Ş. (2007). Mevlânâ'nın Mesnevî'sinin Türkçe Şerhleri Üzerine Bir Literatür Çalışması. *TALİD (Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi)* , 5 (10), 469-504.
- Dilek, K. (tarih yok). *Mevlânâ'nın Neynamesi-Çeviri ve Şerh*. 09 07, 2023 tarihinde Semazen: <https://semazen.net/mevlananin-neynamesi-ceviri-ve-serh-kaan-dilek/> adresinden alındı
- Eraydın, S. (1994). *Tasavvuf ve Tarikatlar*. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları.
- Erguner, K. (2002). *Ayrılık Çeşmesi*. (A. A. Erguner, Çev.) İstanbul: İletişim Yayınları.
- Güleç, İ. (2008). *Türk Edebiyatında Mesnevî Tercüme ve Şerhleri*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Hakîm, A. (2014). *Râh-ı Kadîm*. İstanbul: Gelenek Yayınları.
- İnançer, Ö. T. (2022). *Mesnevî Sohbetleri Dinle Neyden*. İstanbul: Sufi Kitap.
- Koner, M. M. (2005). *Mesnevî'nin Özü*. Konya: Tablet Kitabevi Yayınları.
- Kuntman, O. (2003). *Mesnevî Bazı Beyit ve Hikâyelerin Türkçe Şiir Çevirisi ve Yorumu*. Ankara: Zembil Basım Yayın.

- Kuntman, O. (1972). *Mevlânâ Mesnevî* (Cilt Birinci Kitap). İstanbul: Yörük Matbaası.
- Kuntman, O. (1973). *Mevlânâ Mesnevî* (Cilt İkinci Kitap). Konya: Denizkuşları Matbaası.
- Okumuş, S. (2008). Mesnevî Araştırmacılarından Dr. Orhan Derviş Kuntman (O. Mevlevî). A. Karaismailoğlu (Dü.) içinde, *Mevlânâ Araştırmaları* 2 (s. 163-181). Ankara: Akçağ Yayınları.
- Özdemir, M. (2016). Mesnevî'nin Türkçe Şerhleri. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* , 11 (20), 461-502.
- Sönmez, K. (1968). *Açıklamaları ile Mesnevi Ummanı'ndan 18 Hakikat İncisi*. Ankara: İpek Matbaası.
- Tek, A. (2014). *Hazret-i Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî ve Mesnevî-i Şerif-İlk On Sekiz Beyit Şerhi*. Bursa: Bursa Akademi.
- Tek, A. (2008). Süleyman Uludağ ile Mesnevî Dersleri. A. Tek, & H. M. Kara (Dü.) içinde, *Süleyman Uludağ Kitabı* (s. 433-444). İstanbul: Dergah Yayınları.
- Top, H. H. (2019). *Mesnevî-i Ma'nevî Şerhi* (Cilt 1-12). Konya: Rûmî Yayınları.
- Türkmen, E. (2007). *Mevlânâ Mesnevî'sinin Evrenselliği*. İstanbul: Nüve Kültür Merkezi Yayınları.
- Yılmaz, H. K. (2008). *Dinle Neyden*. İstanbul: Erkam Yayınları.

YAZARLARIN ÖZ GEÇMİŞLERİ

Prof. Dr. Ziya AVŞAR

ORCID: 0000-0002-5043-9973

1962 yılında Sarıömerli (Kırşehir-Kaman) köyünde doğdu. İlkokulu köyünde, ortaöğretimini Kırşehir’de ikmal etti. Yükseköğrenimini, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Eski Türk Edebiyatı Kürsüsü’nde tamamladı (1985), Yüzüncü Yıl, Niğde ve Bozok Üniversitelerinde araştırma görevlisi, öğretim görevlisi ve öğretim üyesi olarak çalıştı (1986-2012). Eski Türk Edebiyatı anabilim dalında, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde yüksek lisans (1992) ve Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde doktora yaptı (1998). Hâlen Niğde Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi’nde öğretim üyesi ve İletişim Fakültesi Dekan Vekilliği görevini yürütmektedir. Yayınlanmış kitapları şunlardır: Revanî Dîvânı, Türkî-yi Basit, Sırların Dili, Aşk Meclisi, Nasihatler Kitabı ve Mana Âleminin Üç Efendisi, Böyle Buyurdu Yunus, Gönül Kayığı Nereye Düştü, Yunus Emre Divanı. İyi derecede Farsça bilen Ziya AVŞAR, evli ve üç çocuk babasıdır.

Ziya AVŞAR was born in 1962 in Sarıömerli (Kırşehir-Kaman) village. He completed primary school in his village and secondary education in Kırşehir. He completed his higher education at Ankara University, Faculty of Language and History Geography, Department of Old Turkish Literature (1985), and worked as a research assistant, lecturer and lecturer at Yüzüncü Yıl, Niğde and Bozok Universities (1986-2012). He completed his master's degree in the department of Old Turkish Literature at Yüzüncü Yıl University Institute of Social Sciences (1992) and his doctorate at Gazi University Institute of Social Sciences (1998). He is currently a faculty member at Niğde University Faculty of Arts and Sciences and Deputy Dean of the Faculty of Communication. His published books are Revanî Dîvânı, Türkî-yi Basit, Sırların Dili, Aşk Meclisi, Nasihatler Kitabı ve Mana Âleminin Üç Efendisi, Böyle Buyurdu Yunus, Gönül Kayığı Nereye Düştü, Yunus Emre Divanı. Ziya AVŞAR, who is fluent in Persian, is married and has three children.

Doç. Dr. Mehmet ÖZDEMİR

ORCID: 0000-0003-2879-655X

1972 yılında Bolu’da dünyaya geldi. İlk, orta ve lise eğitimini aynı şehirde tamamladı. Lisans eğitimini Niğde Üniversitesi, yüksek lisans eğitimini Erciyes

Üniversitesi, doktora eğitimini Bozok Üniversitesinde tamamlayarak mezun oldu. Önce Sinop Üniversitesi, ardından Kocaeli Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde öğretim üyesi olarak çalıştı. Hâlen Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği bölümünde görevine devam etmektedir.

Mehmet ÖZDEMİR was born in Bolu in 1972. He graduated from primary, secondary and high school education in the same city. He graduated from Niğde University with a bachelor's degree, from Erciyes University with a master's degree, and from Bozok University with a doctorate degree. He first worked as a lecturer at Sinop University and then at Kocaeli University, Department of Turkish Language and Literature. He currently continues to work at Amasya University, Faculty of Education, Department of Turkish Language Teaching.

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah UÇAR

ORCID: 0000-0003-1391-8681

1981 yılında Konya’da doğdu. 1999 yılında Konya İmam Hatip Lisesinden, 2006 yılında Selçuk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. MEB’e bağlı liselerde Türk dili ve edebiyatı öğretmeni olarak görev aldı. 2017 yılında bir şiir mecmuası ile bilim uzmanı, 2021 yılında *Hazînetü’l-Ebrâr* ile doktor oldu. Selçuk Üniversitesinde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Abdullah UÇAR was born in 1981 in Konya. He graduated from high school in 1999. In 2006 he graduated from Selçuk University’s Turkish Language and Literature Department. He worked as a Turkish language and literature teacher in high schools affiliated with the Ministry of National Education of the Republic of Turkey. In 2017 he graduated with a master’s degree with a poetry collection. In 2021, he completed his doctorate with the subject of *Hazînetü’l-Ebrâr*. He is currently working as a faculty member at Selçuk University.

Betül ZEYBEK

ORCID: 0009-0009-0859-6172

02.08.2000 tarihinde Aksaray’da doğdu. 2011 yılında Yeşilova Atatürk İlköğretim okulunu, 2014 yılında İbrahim Ethem Ortaokulunu, 2018 yılında Yeşilova Anadolu Lisesini bitirdi. 2018 yılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Fen-

Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü kazandı ve 2022 yılında mezun oldu. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinde Eski Türk Edebiyatı alanında yüksek lisans öğrenimine devam etmektedir.

Betül ZEYBEK was born on 02.08.2000 in Aksaray. In 2011, she graduated from Yeşilova Atatürk Primary School, İbrahim Ethem Secondary School in 2014, and Yeşilova Anatolian High School in 2018. In 2018, she won the Department of Turkish Language and Literature at Niğde Ömer Halisdemir University Faculty of Arts and Sciences and graduated in 2022. She continues his master's degree in Classical Turkish Literature at Niğde Ömer Halisdemir University.

Doç. Dr. Meryem ARSLAN

ORCID: 0000-0002-1621-0286

1978 yılında Denizli'nin Honaz ilçesinde doğdu. 1997-2001 yılları arasında Pamukkale Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliğinden mezun oldu. 2002-2005 yılları arasında aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimini; 2011-2014 yılları arasında da Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı alanında doktora eğitimini tamamladı. 2017-2018 yılları arasında TÜBİTAK 2219 projesiyle Almanya'da Mainz Johannes Gutenberg Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde post doktorasını tamamladı. Hâlen Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümünde öğretim üyesi olarak görevini sürdürmektedir. Eski Anadolu Türkçesi, Osmanlı Türkçesi, Türkiye Türkçesi sahalarda çalışmaları bulunmaktadır.

Meryem ARSLAN was born in Honaz district of Denizli in 1978. She graduated from Pamukkale University, Department of Turkish Language and Literature Teaching between 1997-2001. Between 2002-2005, she completed her master's degree in the Department of Turkish Language and Literature at the Institute of Social Sciences of the same university. Between 2011-2014, she completed her doctorate in Turkish Language and Literature at Çukurova University Institute of Social Sciences. Between 2017-2018, she completed her post-doctorate in the Department of Turkish Language and Literature at Mainz Johannes Gutenberg University in Germany with the TÜBİTAK 2219 project. She is currently a faculty member at Niğde Ömer Halisdemir University, Faculty of Arts and Sciences,

Department of Contemporary Turkish Dialects and Literatures. She has studies in the fields of Old Anatolian Turkish, Ottoman Turkish and Turkish of Turkey.

Elif DÜNDAR

ORCID: 0009-0007-4966-4237

1998 yılında Adana Pozantı’da doğdu. 2013-2016 yılları arasında Pozantı İmam Hatip Lisesini; 2018-2022 yılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. Hâlen Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında yüksek lisans öğrencisidir.

Elif DÜNDAR was born in 1998 in Pozantı, Adana. She graduated from Pozantı Imam Hatip High School between 2013-2016 and Niğde Ömer Halisdemir University Department of Turkish Language and Literature in 2018-2022. She is currently a graduate student at Niğde Ömer Halisdemir University Institute of Social Sciences, Department of Turkish Language and Literature.

Öğr. Gör. Dr. Bestami BİLGE

ORCID: 0000-0001-8851-4062

1986 yılında Antakya’da doğdu. 2004 yılında Antakya Nihal-Turgut Anlar Anadolu Öğretmen Lisesinden mezun oldu. 2009 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği bölümünden mezun oldu. 2010 yılında Kayseri’de Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bir lisede öğretmenliğe başladı. 2014 yılında Celâl Muhibbî Mevlidi (Tuhfetü’l-hakîr), (İnceleme-tenkitli metin-sözlük) başlıklı teziyle yüksek lisansını tamamladı. 2017 yılında Çankırı Karatekin Üniversitesi’ne öğretim görevlisi olarak atandı. 2022 yılında İsmâ’il Rûsûhî-yi Ankaravî Şerh-i Mesnevî (Mecmû’atu’l Letâyif ve Matmûratu’l-Ma’ârif (V. Cilt) (İnceleme-Metin-Sözlük) başlıklı teziyle doktorasını bitirdi. Hâlen Çankırı Karatekin Üniversitesinde çalışmaktadır.

Bestami BİLGE was born in Antakya in 1986. He graduated from Antakya Nihal-Turgut Anlar Anatolian Teacher High School in 2004. He graduated from Erzurum Atatürk University, Kazım Karabekir Faculty of Education, Department

of Turkish Language and Literature Teaching in 2009. In 2010, he started teaching at a high school affiliated with the Ministry of National Education in Kayseri. In 2014, he completed his master's degree with his thesis titled Celâl Muhibbî Mevlîdî (Tuhfetü'l-hakîr), (Examination-criticized text-dictionary). In 2017, he was appointed as a lecturer at Çankırı Karatekin University. He completed his doctorate in 2022 with his thesis titled İsmâ'il Rûsûhî-yi Ankaravî Şerh-i Mesnevî (Mecmû'atu'l Letâyif ve Matmûratu'l-Ma'ârif) (Volume) (Review-Text-Dictionary). He currently works at Çankırı Karatekin University.

Prof. Dr. Turgut KOÇOĞLU

ORCID: : 0000-0001-5144-3854

1980 yılında Kayseri'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini burada tamamladı. 2002 yılında lisans eğitimini Erciyes Üniversitesi'nde tamamlayıp aynı yıl Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yüksek Lisans programına başladı. 2004 yılında yüksek lisansını, 2009 yılında da doktora eğitimini Erciyes Üniversitesi'nde tamamladı. Yozgat Bozok ve Hindistan Jamia Millia İslamia Üniversitesi'nde görev yaptı. Hâlen Kayseri Erciyes Üniversitesi'nde görev yapmaktadır.

Turgut KOÇOĞLU was born in Kayseri in 1980. He completed his primary and secondary education here. He completed his undergraduate education at Erciyes University in 2002 and started his master's degree program at Erciyes University Social Sciences Institute in the same year. He completed his master's degree in 2004 and his doctorate in 2009 at Erciyes University. He worked at Yozgat Bozok and Jamia Millia İslamia University in India. Currently working as a Professor at Kayseri Erciyes University.

Hatice KÖŞKER

ORCID: 0009-0002-6093-5249

1992 yılında Kayseri'de doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Kayseri'de tamamladı. 2011 tarihinde Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümüne başladı. 2015 yılında aynı üniversiteden mezun oldu. 2016 tarihinde Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalında yüksek lisansa başladı ve 2019 yılında Mecmû'a-yı

Bektaşiyiye/ İsmail Baba((İnceleme-Metin-Tıpkıbasım) isimli tezi hazırlayarak progamı tamamladı. 2021 tarihinde Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı alanında doktora programına başladı ve hâlen programa devam etmekte.

Hatice KÖŞKER was born in Kayseri in 1992. She completed her primary and secondary education in Kayseri. In 2011, she started Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Turkish Language and Literature department. In 2015, she graduated from the same university. In 2016, she started his master's degree at Erciyes University Institute of Social Sciences, Department of Turkish Language and Literature, Department of Classical Turkish Literature. In 2019, she graduated with her thesis titled *Mecmû'a-yı Bektaşiyiye / İsmail Baba* (Review-Text-Typescript). In 2021, Erciyes University Institute of Social Sciences, Department of Turkish Language and Literature, Department of Classical Turkish Literature, started doctorate programme and is still continuing the programme.

Ömer SEMİZ

ORCID: 0000-0001-5812-4821

1994 yılında Ordu'da doğdu. 2012 yılında Çaybaşı Lisesinden, 2016 yılında Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. 2018 yılında *Firdevs-i Rûmî'nin Süleymânnâmesinin 70. Cildi Tenkitli Metin* adlı yüksek lisans tezi ile bilim uzmanı oldu. 2019 yılında doktora başlayan Semiz, hâlen devam etmektedir.

Ömer SEMİZ was born in Ordu in 1994. He graduated from Çaybaşı High School in 2012 and from Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Department of Turkish Language and Literature in 2016. In 2018, he became a science expert with his master's thesis titled *Critical Text of the 70th volume of Firdevs-i Rûmî's Süleymannâme*. Semiz, who started his doctorate in 2019, is still continuing his doctorate.

Nevres KİP

ORCID: 0009-0003-8092-3314

1984 yılında Çorum'da doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini bu ilde tamamladı. 2003 yılında Çorum Anadolu Öğretmen Lisesi'nden, 2008'de Marmara Üniversitesi

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği bölümünden, 2011 yılında Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Eski Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalında yüksek lisanstan mezun oldu. MEB'e bağlı kurumlarda Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği yaptı. Şu anda Çorum Bilim ve Sanat Merkezi'nde Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenliği görevinde bulunmaktadır. Aynı zamanda Kayseri Erciyes Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde doktora öğrencisi olarak öğrenim hayatına devam etmektedir.

Nevres KİP was born in Çorum in 1984. He completed his primary, secondary and high school education in this province. He graduated from Çorum Anatolian Teacher High School in 2003, from Marmara University Turkish Language and Literature Teaching Department in 2008, and from Marmara University Turkic Studies Old Turkish Literature Department in 2011. He worked as a Turkish Language and Literature teacher in institutions affiliated with the Ministry of Education. He is currently working as a Turkish Language and Literature teacher at Çorum Science and Art Center. At the same time, he continues his education as a PhD student at Kayseri Erciyes University, Department of Turkish Language and Literature.

Öğr. Gör. Ayhan ŞEN

ORCID: 0000-0002-7208-0084

1980 yılında Çankırı'da doğdu. 1998'de Çankırı Anadolu Lisesi'nden, 2005'te Erciyes Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. 2005 ve 2013 yılları arasında özel dershanelerde ve MEB'e bağlı okullarda Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği yaptı. Aynı dönem içinde Dumlupınar Üniversitesinde aynı alanda yüksek lisansını tamamladı. 2013 yılında Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesinde öğretim görevlisi olarak göreve başlamıştır. Hâlen aynı üniversitede görev yapmakta olup burada doktora eğitimine de devam etmektedir. Evli ve üç çocuk babasıdır.

Ayhan ŞEN was born in Çankırı, in 1980. He graduated from Çankırı Anatolian High School in 1998 and Erciyes University, Department of Turkish Language and Literature in 2005. Between 2005 and 2013, he worked as a Turkish language and literature teacher in private teaching institutions and schools affiliated with the Ministry of National Education. During the same period, he completed his master's degree in the same field at Dumlupınar University. He started working

as a lecturer at Erzincan Binali Yıldırım University in 2013. He currently works at the same university and continues his doctoral studies there. He is married and has three children.

Doç. Dr. Hakan YALAP

ORCID: 0000-0003-0300-2741

Türkolog, edebiyat bilimci, yazar. Gülşehir’de doğdu. 2003’te Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü’nden mezun oldu. 2007 yılında Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı’nda “Subhizâde Abdi Abdullah, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvân’ı (İnceleme-Metin-İndeks)” adlı tezle yüksek lisans eğitimini; 2014 yılında Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı’nda “İsmail Rûsûhî-yi Ankaravî Şerh-i Mesnevî (Mecmû’atu’l-Letâyif ve Matmûratu’l-Ma’ârif) (II. Cilt) (İnceleme-Metin-Sözlük) adlı teziyle doktorasını tamamladı. 2019 yılında doçent oldu. Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlikleri de yapan Hakan Yalap, üstün zekalılar eğitimine yönelik Bilim ve Sanat Merkezi’nde çalışarak ilgili birimin Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde program geliştirmelerini yaptı. 2014-2015 yıllarında Belgrad Üniversitesi Filoloji Fakültesi’nde öğretim üyesi olarak çalıştı. Doç. Dr. Hakan YALAP, 2015 yılından beri Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı’nda öğretim üyesi olarak görev yapmakta olup 13 Aralık 2017 tarihli Belgrad Üniversitesi Senatosu tarafından oybirliğiyle Belgrad Üniversitesi Filoloji Fakültesi’ne “Visiting Professor” ve 21 Mart 2023 tarihli European Center for Peace and Development of the University for Peace by United Nations kararıyla Birleşmiş Milletler Barış Üniversitesi’ne (ECPD) Assoc. Prof. Dr. olarak atanmış ve ilgili birimlerde lisansüstü, doktora seviyesinde dersler vermektedir. İpek Yolu Toplamları ve Kùltürleri Derneği’nin genel başkanlığını yapan Doç. Dr. Hakan YALAP, 2017 yılından beri Uluslararası İpek Yolu Akademik Çalışmalar Sempozyumu’nu düzenlemekte, 2016 yılından beri The Journal of International Civilization Studies dergisinin editörlüğünü, uluslararası hakemli dergilerde alan editörlüğünü ve pek çok uluslararası makalenin de hakemliğini yapmakta olup Uluslararası Aracne Editrice’nin editörleri arasında yer almaktadır. Doç. Dr. Hakan YALAP, Klâsik Türk Edebiyatı, tasavvuf felsefesi, tasavvuf tarihi, metin şerhi, kùltür tarihi, doğal miras, dil eğitimi ve öğretimi, Türkoloji çalışmaları gibi alanlarda çalışmalarını sürdürmektedir.

Hakan YALAP was born in Gülşehir. He graduated from Niğde University, Faculty of Education, Department of Turkish Education. He completed his master's degree education with the thesis titled "Subhizâde Abdi Abdullah, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divân'ı (İnceleme-Metin-İndeks)" at Niğde University, Graduate School of Social Sciences, Division of Turkish Education, and his doctorate education with the thesis titled "İsmail Rüsûhî-yi Ankaravî Şerh-i Mesnevî (Mecmû'atu'l-Letâyif ve Matmûratu'l-Ma'ârif) (II. Cilt) (İnceleme-Metin-Sözlük)" in 2014. In addition to teaching Turkish and Turkish Literature, Hakan YALAP worked at Science and Art Centre for gifted children's education and performed programme developments within the Ministry of National Education of the related department. He worked as a lecturer at the University of Belgrade, Faculty of Philology between the years of 2014 and 2015. Assoc. Prof. Hakan YALAP has been working as a faculty member at Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Education, Division of Turkish Education. He was unanimously appointed to the position of "Visiting Professor" at the University of Belgrade, Faculty of Philology by the Senate of the University of Belgrade on December 13, 2017. He also has been appointed at the European Center for Peace and Development of The University of Peace est. by United Nations (ECPD) as Assoc. Prof. Dr. He teaches doctoral level courses in relevant units. Holding the title of chairperson of Silk Road Communities and Cultures Association, Assoc. Prof. Hakan YALAP has been organising International Silk Road Academic Studies Symposium since 2017, has been the editor of The Journal of International Civilization Studies since 2016, and has been amongst the editors of International Aracne Editrice. Assoc. Prof. Hakan YALAP continues his studies on such fields as Classical Turkish Literature, Sufi philosophy, Sufism history, text interpretation, cultural history, language education and teaching, an Turkological studies.

Dr. Öğr. Üyesi Fatma ÖZÇAKMAK

ORCID: 0000-0003-0364-3709

1991 yılında Erzurum'da doğdu. 2009 yılında Erzurum Merkez Anadolu Lisesinden, 2013 yılında Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. 2017 yılında Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Eski Türk Edebiyatı Anabilim dalındaki yüksek lisans eğitimini tamamladı. 2019 yılında Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk

Dili ve Edebiyatı bölümüne araştırma görevlisi olarak atandı. 2022 yılında Vehbî-i Yemânî, Kitâb-ı Rûhânî Fi Şerh-i Mesnevî-i Muhtasar-ı Nûrânî (İnceleme-Metin) başlıklı doktora teziyle doktor unvanını aldı. Hâlen Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde öğretim üyesi olarak akademik çalışmalarını yürütmektedir.

Fatma ÖZÇAKMAK was born in Erzurum in 1991. She graduated from Erzurum Central Anatolian High School in 2009 and from Atatürk University Faculty of Letters Department of Turkish Language and Literature in 2013. In 2017, she completed her master's degree at Atatürk University Turkic Studies Institute, Department of Old Turkish Literature. In 2019, she was appointed as a research assistant at Atatürk University, Faculty of Letters, Department of Turkish Language and Literature. In 2022, she received her doctorate with her doctoral thesis titled Vehbî-i Yemânî, Kitâb-ı Rûhânî Fi Şerh-i Mesnevî-i Muhtasar-ı Nûrânî (Study-Text). She currently carries out her academic studies as a lecturer in the Department of Turkish Language and Literature.

Prof. Dr. İsmail GÜLEÇ

ORCID: 0000-0002-0174-148X

Kadıköy / İstanbul’da doğdu (1970). İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinden (1993) mezun oldu. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde “Bahrü’l-Maarif’te Geçen Edebî Terimler” başlıklı teziyle yüksek lisansını (1997), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde “İsmail Hakkı Bursevi’nin Ruhü’l-Mesnevî’sinin İncelenmesi” başlıklı teziyle doktorasını (dan. Prof. Dr. Yekta Saraç, 2002) tamamladı. “Türk Edebiyatında Mesnevî Tercüme ve Şerhleri” başlıklı takdim çalışmasıyla doçent (2009 Ocak), “Süruri’nin Kaside-i Masnua’sı” takdim çalışmasıyla profesör ünvanı (2014 Şubat) aldı. İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsünde araştırma görevlisi olarak görev yaptı (1996-2005). Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyesi olarak çalıştı (2005-2015). Hâlen İstanbul Medeniyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde öğretim üyesidir. Çalışmaları Mesnevî, Şerhler, Belagat, Tasavvuf Edebiyatı, Anonim Halk Edebiyatı ve Yükseköğretim araştırmaları üzerinde yoğunlaşmıştır. Yayımlanmış birçok kitabı ve makalesi vardır.

İsmail GÜLEÇ was born in Kadıköy / Istanbul (1970). He graduated from Istanbul University Faculty of Literature (1993). He completed his master's degree at Istanbul University Institute of Social Sciences with his thesis titled "Literary

Terms in Bahrü'l-Maarif" (1997) and his doctorate at Istanbul University Institute of Social Sciences with his thesis titled "Analysis of İsmail Hakkı Bursevi's Ruhü'l-Mesnevî's" (2002). He received the title of associate professor with his presentation study titled "Mesnevî Translations and Commentaries in Turkish Literature" (2009 January) and professor with his presentation study titled "Süruri's Kaside-i Masnua'sı" (2014 February). He worked as a research assistant at Istanbul University Institute of Turkiat Studies (1996-2005). He worked as a faculty member at Sakarya University Faculty of Education (2005-2015). He is currently a faculty member at Istanbul Medeniyet University Faculty of Literature. His studies are focused on Mesnevî, Commentaries, Rhetoric, Sufi Literature, Anonymous Folk Literature and Higher Education researches. He has many published books and articles.

Arş. Gör. Hacer ÖZKUL

ORCID: 0000-0002-1668-5257

1993 yılında Niğde'de doğdu. 2011 yılında Çamlıca Kız Lisesinden, 2016 yılında Boğaziçi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. 2021 yılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eski Türk Edebiyatı Anabilim Dalında yüksek lisansını tamamladı. Aynı yıl Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eski Türk Edebiyatı Anabilim Dalında doktora başladı ve bu alanda çalışmaları devam etmektedir. 2023'ten itibaren Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinde araştırma görevlisi olarak çalışmaktadır.

Hacer ÖZKUL was born in 1993 in Niğde. In 2011, she graduated from Çamlıca Girls High School. In 2016, she graduated from Boğaziçi University, Department of Turkish Language and Literature. In 2021, she completed her master's degree at Niğde Ömer Halisdemir University, Department of Classical Turkish Literature. In the same year, she started her doctorate at Niğde Ömer Halisdemir University, Department of Classical Turkish Literature and continues her studies in this field. Since 2023, she has been working as a research assistant at Niğde Ömer Halisdemir University.

Dr. Öğr. Üyesi Milad SALMANİ

ORCID: 0000-0002-4261-8760

1988 yılında doğdu. 2010 yılında Tahran, Allâme-i Tabâtabâi Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. 2015 yılında İstanbul Üniversitesi, Yeni Türk Dili Anabilim Dalında yüksek lisansını tamamladı. Aynı yıl İstanbul Üniversitesi, Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı'nda doktora başlandı ve 2020 yılında "Sarı Abdullâh Efendi'nin Cevâhir-i Bevâhir-i Mesnevî'si, I. Cilt (İnceleme-Metin)" başlıklı tezini tamamlayarak doktor ünvanını kazandı. Salmani, 2018-2023 yılları arasında Haliç Üniversitesi'nde çalıştı. 2023'ten itibaren Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde çalışmalarına devam etmektedir. Ord. Prof. Dr. Süheyl Ünver'in bazı eserlerini yayına hazırlayan Salmani; Türk edebiyatı, Türk müziği ve İran edebiyatı alanlarında akademik çalışmalar yapmaktadır.

Milad SALMANİ was born in 1988. In 2010, he graduated from Tehran Allâme-i Tabâtabâi University, Department of Turkish Language and Literature. In 2015, he completed his master's degree at Istanbul University, Department of New Turkish Language. In the same year, he started his doctorate at Istanbul University, Department of Turkish-Islamic Literature and in 2020, he completed his thesis titled "Sarı Abdullâh Efendi's Jawâhir-i Bawâhir-i Mathnawî, Volume I (Review-Text)" and earned the title of doctor. Salmani worked at Haliç University between 2018-2023. Since 2023, he has been continuing his studies at Ankara Music and Fine Arts University. Salmani, who prepared some of Ord. Prof. Dr. Süheyl Ünver's works for publication, conducts academic studies in the fields of Turkish literature, Turkish music and Iranian literature.

Öğr. Gör. Dr. Özlem GÜNGÖR SERT

ORCID: 0000-0002-3939-150X

1990 yılında Bursa'nın Yenişehir ilçesinde doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Söylemiş Köyü İlköğretim Okulunda, liseyi Yenişehir Osmangazi Lisesinde bitirdi. 2013 yılında Uşak Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Aynı yıl Niğde Üniversitesinde yüksek lisansa başladı. 2015 yılında "Mecmû'a-i Eş'âr ve Fevâid (03 Gedik 18228) İnceleme-Tıpkıbasım" başlıklı teziyle yüksek lisansını tamamladı. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinde 2015 yılında başladığı doktora eğitimini "İsmail Rûsûhî-yi Ankaravî Şerh-i Mesnevî (Mecmûatü'l-

Letâyif ve Matmûratü'l-Maârif) (VI. Cilt) (İnceleme-Metin-Sözlük)” başlıklı tezi ile 2019 yılında tamamladı. Doktora süresince TÜBİTAK’ın “2211 Yurt İçi Doktora Burs Programı”ndan destek aldı. 2020 yılında Bursa Uludağ Üniversitesi Türkçe Uygulama ve Araştırma Merkezine atandı. Çeşitli dergilerde yazıları bulunan yazar, hâlâ Bursa Uludağ Üniversitesinde görevine devam etmektedir.

Özlem GÜNGÖR SERT was born in 1990 in Yenişehir district of Bursa. She completed her primary and secondary education at Söylemiş Village Primary School and high school at Yenişehir Osmangazi High School. In 2013, she graduated from Uşak University, Department of Turkish Language and Literature. In the same year, she started her master's degree at Niğde University. In 2015, she completed her master's degree with her thesis titled “Mecmû'a-i Eş'âr ve Fevâid (03 Gedik 18228) Review-Copyediting”. She completed her doctorate education at Niğde Ömer Halisdemir University in 2019 with her thesis titled “İsmail Rüşûhî-yi Ankaravî Şerh-i Mesnevî (Mecmûatü'l-Letâyif ve Matmûratü'l-Maârif) (Volume VI) (Review-Text-Dictionary)”. During her PhD, she received support from TUBITAK's “2211 Domestic Doctoral Scholarship Programme”. In 2020, she was appointed to Bursa Uludağ University Turkish Application and Research Centre. The author, who has articles in various journals, still continues her duty at Bursa Uludağ University.

Öğr. Gör. Dr. Selman KARADAĞ

ORCID: 0000-0001-8732-235X

1985 yılında Konya’da doğdu. 2009 yılında lisans öğrenimini Selçuk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde tamamladı. 2011 yılında bir şiir mecmuasının incelenmesiyle ilgili hazırladığı tezle bilim uzmanı, 2018 yılında ise “*Türk Edebiyatında Manzum Mesnevî Tercümeleri ve Mehmed Şâkir Efendi'nin Mesnevî Tercümesi (İnceleme-Metin)*” isimli tez ile doktor oldu. 2011 yılından bu yana Selçuk Üniversitesi bünyesinde bulunan Mevlâna Araştırmaları Enstitüsünde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

Selman KARADAĞ was born in 1985 in Konya. In 2009, he completed his undergraduate education in Turkish Language and Literature at Selçuk University. In 2011, he became a science expert with the thesis he prepared on the analysis of a poetry magazine. In 2018, he became a doctor with the thesis named “*Poetic Translations of Mathnawi in the Turkish Literature And Mehmed Şâkir*

Efendi's Mathnawi Translation (Analysis – Text)”. Since 2011, he has been working as a lecturer at Mevlâna Research Institute, which is within the University of Selçuk.

Ayşe CENGİZ

ORCID: 0000-0002-2471-1451

1990 yılında Saimbeyli (Adana)'da doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Adana'da (1997-2007), lisans eğitimini Karabük Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde tamamladı (2010-2014). Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisans ve doktora eğitimini tamamladı (2014-2021). 2016 yılından beri Niğde Final Eğitim Kurumlarında müdürlük yapmaktadır.

Ayşe CENGİZ was born in 1990 in Adana. She completed her primary and secondary education in Adana (1997-2007) and his undergraduate education in Karabük University, Department of Turkish Language and Literature (2010-2014). She completed her master's and doctorate education at Niğde Ömer Halisdemir University, Institute of Social Sciences (2014-2021). Since 2016, she has been working as a manager at Niğde Final Educational Institutions.

Doç. Dr. Ahmet TOPAL

ORCID: 0000-0001-8063-2005

1980 yılında Erzurum'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini bu şehirde tamamladı. Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden 2003 yılında mezun oldu. 2004 yılında Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne Araştırma Görevlisi olarak atandı. Yüksek lisansını 2006 yılında *Adnî Receb Dede, Nahl-i Tecellî* adlı çalışmasıyla, doktorasını ise 2011 yılında *Ahmedî (İshak Hocası), Vahdetname-i Alemengiz* adlı teziyle tamamladı. 2011 yılında Yardımcı Doçent, 2017 yılında Doçent oldu. Hâlen Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

Ahmet TOPAL was born on 1980 in Erzurum. He completed his primary and secondary education in this city. He graduated from Atatürk University, Department of Turkish Language and Literature in 2003. In 2004, he was

appointed as a Research Assistant at Atatürk University, Faculty of Science and Letters, Department of Turkish Language and Literature. He completed his master's degree in 2006 with his work titled *Adnî Receb Dede, Nahl-i Tecellî*, and his doctorate in 2011 with his thesis titled *Ahmedî (İshak Hocası), Vahdetname-i Alemengiz*. In 2011, he became Assistant Professor and in 2017 he became Associate Professor. He is currently working as a faculty member at Atatürk University, Department of Turkish Language and Literature.

Fatih ATABEK

ORCID: 0000-0001-9418-3028

1978'de Konya'nın Karapınar ilçesinde doğdu. 1996 yılında Karapınar Sağlık Meslek Lisesinden, 2001 yılında Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. 2015 yılında yüksek lisans, 2019 yılında ise doktora eğitimini tamamlamıştır. Şu an MEB'de öğretmen olarak görev yapmaktadır.

Fatih ATABEK was born in 1978 in Karapınar district of Konya. He graduated from Karapınar Health Vocational High School in 1996 and from Niğde University Faculty of Education, Department of Turkish Language and Literature in 2001. He completed his master's degree in 2015 and his doctorate in 2019. He currently works as a teacher at the Ministry of National Education.

Hamit UYGUN

ORCID: 0009-0003-0557-7167

1980 yılında Aksaray'da doğdu. 1997 yılında Aksaray Lisesinden, 2002 yılında Uludağ Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. 2003 yılında Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünden Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Yüksek Lisans derecesini aldı. 2016 yılında Anadolu Üniversitesi Sosyoloji bölümünden mezun oldu. 2019 yılında Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünden Yönetim ve Organizasyon Yüksek Lisans derecesini aldı. Hâlen Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı programında Yüksek Lisans eğitimine devam etmekte, Seyyid Mehmed Ali'nin *Mesnevî-yi Ma'nevî*'si üzerine tez çalışması yürütmektedir. 2002 yılından beri MEB'e bağlı okullarda öğretmen ve idari personel olarak çalışan Uygun, hâlen

Aksaray TOBB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde idari görev yürütmekte olup evli ve üç çocuk babasıdır.

Hamit UYGUN was born in 1980 in Aksaray. He graduated from Aksaray High School in 1997 and Uludağ University, Department of Turkish Language and Literature in 2002. In 2003, he received his Master's degree in Secondary Social Studies Education from Balıkesir University Institute of Social Sciences. In 2016, he graduated from Anadolu University Sociology Department. In 2019, he received his Master's degree in Management and Organization from Aksaray University Institute of Social Sciences. He is currently continuing his Master's degree in Niğde Ömer Halisdemir University Institute of Social Sciences, Turkish Language and Literature program and conducting a thesis on Seyyid Mehmed Ali's *Mesnevî-yi Ma'nevî*. Since 2002, he has been working as a teacher and administrative staff in schools affiliated to the Ministry of National Education. He is currently working as an administrative officer at Aksaray TOBB Vocational and Technical Anatolian High School and is married and has three children.

Karden KARAKOÇ

ORCID: 0000-0003-4383-7794

1989 yılında Mersin'de doğdu. 2009 yılında Dicle Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. 2010 yılında Gaziantep Üniversitesinde tezsiz yüksek lisans, 2019 yılında ise Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi tezli yüksek lisans programından mezun oldu. 2020 yılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinde doktora eğitimine başladı ve hâlen eğitimini devam ettirmektedir. Aynı zamanda 2010 yılından itibaren MEB'e bağlı liselerde edebiyat öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

Karden KARAKOÇ was born in Mersin in 1989. She graduated from the Dicle University Department of Turkish Language and Literature in 2009. In 2010, she completed a non-thesis master's program at Gaziantep University, and in 2019, she graduated from the thesis-based master's program at Osmaniye Korkut Ata University. In 2020, she began his doctoral studies at Niğde Ömer Halisdemir University and is currently continuing his education. Additionally, since 2010, she has been working as a literature teacher in schools affiliated with the Ministry of National Education (MEB).

Arş. Gör. Hilal YİĞİT

ORCID: 0000-0002-3516-1360

1994 yılında Niğde’de doğdu. 2014 yılında Niğde Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. 2019 yılında Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalından yüksek lisans derecesini aldı. Aynı yıl Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında Doktora Eğitimine başladı. 2020 yılından bu yana Tarsus Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde Araştırma Görevlisi olarak çalışmaktadır.

Hilal YİĞİT was born in Niğde in 1994. She graduated from Niğde University’s Department of Turkish Language and Literature in 2014. In 2019, she earned a master’s degree from Aksaray University’s Institute of Social Sciences, Department of Turkish Language and Literature. In the same year, she began her doctoral studies in the Department of Turkish Language and Literature at Niğde University’s Institute of Social Sciences. Since 2020, she has been working as a Research Assistant in the Department of Turkish Language and Literature at Tarsus University’s Faculty of Humanities and Social Sciences.

Öğr. Gör. Dr. Rabia AKDAĞ

ORCID: 0000-0002-2076-9197

1988 yılında Niğde’de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Niğde’de tamamladı. 2009 yılında Erciyes Üniversitesi Yozgat Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Aynı alanda yüksek lisans öğrenimini Yozgat Bozok Üniversitesinde tamamladı. 2023 yılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinde, İsmail Rüşhî-yi Ankaravî Şerh-i Mesnevî (Mecmûatü’l Letâyif ve Matmûratü’l-Letâyif) (III. Cilt) tezi ile doktora öğrenimini tamamladı. 2009-2019 yılları arasında Bozok Üniversitesinde öğretim görevlisi olarak çalıştı. Hâlen Tarsus Üniversitesinde öğretim görevlisi olarak görev yapmaktadır.

Rabia AKDAĞ was born in Niğde in 1988, completed her primary and secondary education there, and graduated from the Department of Turkish Language and Literature at Erciyes University in Yozgat in 2009. She obtained her master’s degree in the same field at Yozgat Bozok University and completed her doctoral studies at Niğde Ömer Halisdemir University in 2023 with a thesis on İsmail

Rüsûhî-yi Ankaravî's commentary on Mesnevi (Mecmûatü'l Letâyif ve Matmûratü'l-Letâyif) (Volume III). From 2009 to 2019, she worked as a lecturer at Bozok University and currently serves as a lecturer at Tarsus University.

Dr. Öğr. Üyesi Nevin METE

ORCID: 0000-0001-5467-8376

Hatay'da doğdu. İlk, orta, lise öğrenimini Kayseri'de tamamladı. 1988 yılında Erciyes Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. 1992 yılında Yahya Nazîm Dîvânı (İnceleme-Metin) adlı tez ile yüksek lisansını; 1998 yılında ise "İsmâil Hakkı Bursevî'nin Kitâbü'l-Envâr Adlı Eseri ve Şerh Metodu) adlı tezle doktorasını tamamladı. 2000 yılından beri Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

Nevin METE was born in Hatay and completed his primary, secondary and high school education in Kayseri. In 1988, she graduated from Erciyes University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Turkish Language and Literature. In 1992, she completed her master's degree with the thesis titled Yahya Nazîm Dîvânı (Review-Text) and in 1998, she completed her doctorate with the thesis titled "İsmâil Hakkı Bursevî's Kitâbü'l-Envâr and Commentary Method). Since 2000, she has been working as a faculty member at Niğde Ömer Halisdemir University, Faculty of Arts and Sciences.

Habibe FURAT

ORCID: 0009-0009-3819-0309

Hatay'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Hatay'da tamamladı. Lisans öğrenimini 2022 yılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamladı. 2022 yılında Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Edebiyatı Anabilim dalında yüksek lisansa başladı. "Seyyid Mehmed Ali Mesnevî-yi Ma'nevî (241b-280a arası) Çevirisi" adlı yüksek lisans tezini yapmaktadır.

Habibe FURAT was born in Hatay and completed her primary, secondary and high school education in Hatay. She completed her undergraduate education in

2022 at Niğde Ömer Halisdemir University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Turkish Language and Literature. In 2022, she started her master's degree in the Department of Turkish Language and Literature, Department of Old Turkish Literature. She is doing her master's thesis titled "Seyyid Mehmed Ali Mesnevî-yi Ma'nevî (241b to 280a) Translation".

Prof. Dr. Şener DEMİREL

ORCID: 0000-0002-0152-1081

Elazığ'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Elazığ'da, yükseköğrenimini ise 1986 yılında Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Eski Türk Edebiyatı Bölümü'nde tamamladı. 1987-1996 yılları arasında Millî Eğitim Bakanlığı bünyesindeki çeşitli okullarda Edebiyat ve Türkçe öğretmeni olarak görev yaptı. 1995 yılında Behiştî ve Heft Peyker Mesnevîsi ile yüksek lisansını; 1999 yılında ise "17. yüzyıl Şairlerinden Şehrî (Malatyalı Ali Çelebi), Hayatı, Sanatı, Divanı'nın Tenkitli Metni ve Tahlili" adlı tezle doktorasını tamamladı. 2000 yılından beri Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

Şener DEMİREL was born in Elazığ. He completed his primary, secondary and high school education in Elazığ and his higher education in 1986 at Ankara University, Faculty of Languages, History and Geography, Department of Old Turkish Literature. Between 1987 and 1996, he worked as a Literature and Turkish teacher in various schools within the Ministry of National Education. In 1995, he completed his master's degree with Behiştî and Heft Peyker; In 1999, he completed his doctorate with the thesis titled "The Life, Art, Critical Text and Analysis of the Divan of Şehri (Malatyalı Ali Çelebi), One of the Poets of the 17th Century". He has been working as a faculty member at Fırat University Faculty of Education since 2000.

Prof. Dr. Bekir ÇINAR

ORCID: 0000-0002-5365-4839

2 Ekim 1967'de Konya'nın Beyşehir ilçesinde doğdu. İlkokulu Kurucuova İlkokulunda, ortaokul ve liseyi Kurucuova Lisesinde bitirdi. 1988 yılında yılında Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümünden mezun oldu. 1989'da Konya Cihanbeyli Lisesine Türk Dili ve

Edebiyatı Öğretmeni olarak atandı. Çeşitli okullarda Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği yaptı. 1995 yılında yüksek lisans öğrenimini tamamladı. Aynı yıl Niğde Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümünde araştırma görevlisi sınavını kazandı. 2000 yılında doktora öğrenimini tamamladı. 2001 yılında Niğde Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümünde yardımcı doçent, 2010 yılında Niğde Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde doçent, 2015 yılında aynı bölümde profesör oldu. 2017 yılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesine dekan vekili, 2020'de aynı fakülteye dekan olarak atandı. Bekir Çınar'ın Yusuf Hâlis Miftâh-ı Lisân, Ârifzâde Âsım ve Dîvânçesi, Taşlıcalı Yahya Gencîne-i Râz İnceleme Tenkitli Metin, Visâlizâde Ârif ve Dîvânı adlı dört kitabı vardır. Ayrıca, ulusal ve uluslararası çeşitli dergilerde pek çok makalesi, ulusal ve uluslararası bilimsel toplantılarda sunduğu bildirileri vardır. Evli ve iki çocuk babasıdır.

Bekir ÇINAR was born on 2 October 1967 in Beyşehir district of Konya. He completed primary school in Kurucuova Primary School, secondary school and high school in Kurucuova High School. In 1988, he graduated from Selçuk University, Faculty of Education, Department of Turkish Language and Literature Teaching. In 1989, he was appointed as a Turkish Language and Literature Teacher in Konya Cihanbeyli High School. He worked as a Turkish Language and Literature Teacher in various schools. In 1995, he completed his master's degree. In the same year, he won the research assistant exam at Niğde University, Department of Turkish Language and Literature Teaching. In 2000, he completed his doctoral studies. In 2001, he became an assistant professor in Niğde University Turkish Language Education Department, in 2010 he became an associate professor in Niğde University Faculty of Arts and Sciences, Department of Turkish Language and Literature, and in 2015 he became a professor in the same department. In 2017, he was appointed as the acting dean of Niğde Ömer Halisdemir University Faculty of Education and as the dean of the same faculty in 2020. Bekir Çınar has four books titled Yusuf Hâlis Miftâh-ı Lisân, Ârifzâde Âsım ve Dîvânçesi, Taşlıcalı Yahya Gencîne-i Râz İnceleme Tenkitli Metin, Visâlizâde Ârif ve Dîvânı. In addition, he has many articles in various national and international journals and papers presented in national and international scientific meetings. He is married and has two children.

Volkan YALAP

ORCID: 0009-0009-4213-7172

1988 yılında Nevşehir’de doğdu. İlk ve ortaöğretimi aynı şehirde tamamladı. Lisans eğitimini Ankara Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümünde tamamladı. 2012 yılında Gaziantep’te Türkçe Öğretmeni olarak göreve başladı. 2018 yılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinde “Türk Romanında Kurmaca Bir Figür Olarak Şems-i Tebrizi” konulu teziyle yüksek lisans eğitimini tamamladı. 2022 yılında Afyonkarahisar’da Türkçe öğretmenliğine başladı. Hâlen aynı şehirde Türkçe öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinde Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde doktora öğrencisidir.

Volkan YALAP was born in Nevşehir in 1988 and completed his primary and secondary education in the same city. He completed his undergraduate education at Ankara Gazi University Gazi Faculty of Education, Department of Turkish Language Teaching. In 2012, he started working as a Turkish Teacher in Gaziantep. In 2018, he completed his master's degree at Niğde Ömer Halisdemir University with his thesis on “Şems-i Tebrizi as a Fictional Figure in Turkish Novel”. In 2022, he started teaching Turkish in Afyonkarahisar. He is currently working as a Turkish teacher in the same city. He is a doctoral student in the Department of Turkish Language and Literature at Niğde Ömer Halisdemir University.